

[Kjærbøl.]

sig gældende. Det er muligt, der er noget om snakken, men kritikken må i første række rettes mod kreditinstitutionerne.

Den højtærede boligminister udtalte, at opfyldelsen af statslånstilsagnene ville komme til at betyde økonomiske og finansielle vanskeligheder, og at det ville være i allerhøjeste grad uforsvarligt, om man fortsat engagerede staten i boligbyggeriet med samme rundhåndethed som tidligere. Ministeren anså det for nødvendigt allerede nu at foretage sådanne indgreb, som kan begrænse de fremtidige forpligtelser, så langt dette er muligt, men tilføjede: dog uden at vore bestræbelser for at bekæmpe bolignøden formindskes mere end højst nødvendigt — jeg understreger: højst nødvendigt.

Jeg er her uenig med ministeren. En af de hårdeste svøber for vort samfund i dette øjeblik er boligunderskuddet. Jeg vil tro, at ministeren allerede har stiftet bekendtskab med adskillige tragedier, fremkaldt af boligmanglen; ødelagte ægteskaber, fjendskab i familier, hvor de yngres ophold hos forældrene slider på nerverne, og hvor unge mennesker på grund af sammenstuvning i små lejligheder bringes i ulykke og moralsk kommer på afveje. Boligen skal være rammen om det familieliv, der er fundamentet for vort samfund, og selvom vi er fattige og må spare, må dette ske på andre områder end det foreliggende, hvor det drejer sig om støtte til det boligbyggeri, der er det eneste middel til bekæmpelse af bolignøden.

Boligbyggeri er ikke blot et teknisk-finansielt problem, men et socialt problem af vidtrækkende betydning. Her er det ikke tilstrækkeligt, synes jeg, at anlægge rene nationaløkonomiske betragtninger. Nu er dette byggeri i øjeblikket så dyrt, at det i høj grad kniber for dem, der skal bo i de nye lejligheder, at udrede huslejen. Alligevel finder den højtærede boligminister det betimeligt at sætte ydelsen for statslånene op, selvfølgelig med det resultat, at huslejerne yderligere stiger. Man taler om at billigøre byggeriet i samme åndedrag, som man ved en forhøjelse af ydelsen fordyrer det.

Den højtærede minister peger på, at jeg i februar måned nedsatte ydelserne, der skulle betales for statslånene, til de laveste satser, som loven gav adgang til. Følgen blev, at ydelsen for det forretningsmæssige byggeri og for parcel- og rækkehuse kom til at ligge under den, loven fastslår som minimumsydelse for sådant byggeri til mindre-bemidlede. Jeg indrømmer villigt, at dette

var et misforhold, men når jeg nedsatte renten for det forretningsmæssige byggeri til lovens laveste sats, var det simpelthen en slags nødværge. Man har måske glemte, hvorledes jeg blev regaleret med påstande om, at jeg tilsidesatte det private initiativ, favoriserede det sociale byggeri og stilede imod en socialisering af byggeriet i Danmark. Det nyttede lidet, at jeg gjorde opmærksom på, at jeg administrerede 1946-loven efter dens forudsætninger og respekterede den af venstres daværende indenrigsminister Kjær givne resolution med hensyn til rentens størrelse i det forretningsmæssige byggeri. Enten troede man ikke på det, eller også agiterede man videre imod bedre vidende. Men ville nu endelig den højtærede boligminister lempe på skævheden mellem rentesatserne for det forretningsmæssige byggeri og for de mindre-bemidlede, havde det så været nødvendigt samtidig at forhøje ydelsen for det øvrige byggeri, både det høje og det lave?

Og må jeg spørge, om det virkeligt er vel betænkt at give de nye bestemmelser tilbagevirkende kraft. Jeg bemærkede ministerens udtalelse om, at det er sket efter svære overvejelser; heri ligger vel en tilkendegivelse af, at ministeren har været klar over, at han her vovede sig langt ud. Det tilkommer ikke mig at give gode råd til min efterfølger, men jeg vil alligevel henstille til ministerens overvejelse, om det ikke er muligt for ham at fravige denne med et mildt ord rigoristiske fremgangsmåde, der for mange vil virke fuldkommen ødelæggende med hensyn til trufne dispositioner på grundlag af begrænsede økonomiske midler.

Iøvrigt ville jeg mene, at det havde været klogt, om den højtærede boligminister havde afventet virkningen af de mere almindelige indgreb i landets økonomiske liv, der er gennemført ved skatteforliget, inden han skred til disse meget omfattende indgreb overfor det statsstøttede boligbyggeri. Det er meget vel tænkeligt, at disse almindelige økonomiske indgreb af sig selv vil medføre en sådan indskrænkning i byggevirksomheden, at de særlige foranstaltninger overfor boligbyggeriet, der har forvoldt dette så store merudgifter og ministeren så kvalfulde overvejelser, kunne have været sparet.

Det er egentlig interessant at se, hvilken forandring der kan foregå med et højt begavet og iøvrigt velmenende menneske, når den pågældende skifter opholdssted fra præsiden som medlem af folketinget til en taburet. Jeg tænker her bl. a. på ministerens bemærkninger om Bellahøjbyggeriet, som han betvivlede kunne gøre krav på at få støtte op